

МЕДИА МОНИТОРИНГ

03 АВГУСТ 2026 г.

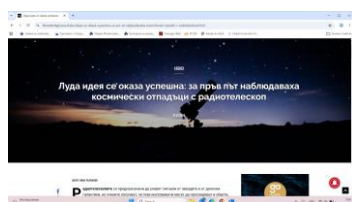
Член на:

Източник: Hicomm

Заглавие: Луда идея се оказа успешна: за пръв път наблюдавах космически отпадъци с радиотелескоп

Линк: <https://hicomm.bg/news/luda-ideya-se-okaza-uspeshna-za-prv-pt-nablyudavaha-kosmicheski-otpadci-s-radioteleskop.html>

Текст: Радиотелескопите са предназначени да улавят сигнали от звездите и от далечни галактики, но учените посочват, че тези инструменти могат да проследяват и обекти, намиращи се малко по-близо до нас: космически отпадъци в орбитата на Земята.

За целта инженерите успешно използваха прочутия радиотелескоп в обсерваторията „Джодрел Банк“ във Великобритания като част от международен проект за наблюдение на космически отпадъци на голяма височина. Обикновено старите спътници и части от космически апарати, заседнали в геостационарна орбита, са прекалено високо, за да бъдат наблюдавани с обичайните ни методи за проследяване на космически отпадъци. Въпреки това споменатият

международен проект, наречен Long Baseline Multistatic Radar (LBMR), успешно използва радиотелескоп, за да преодолее този проблем.

„Това е първият път, когато нещо подобно се прави“, заявява Саймън Гарингтън, заместник-директор на „Джодрел Банк“.

Няма никаква тайна, че в орбитата на Земята бързо се натрупват отпадъци – излезли от употреба спътници, остатъци от ракети, отломки от сблъсъци между спътници или от изпитания на противоспътникови ракети и др. И тъй като всяка година продължаваме да запълваме орбитата на Земята с още хиляди спътници, увеличаваме и риска някой от тях да бъде ударен от фрагмент от космически отпадъци. Тези отпадъци трябва да бъдат проследявани.

Повечето спътници се намират в ниска околоземна орбита (LEO) на височина под 2000 километра и наистина космическите отпадъци са по-концентрирани в LEO. Все пак има основателна причина да се тревожим също толкова за отпадъците в значително по-високата геостационарна орбита (GEO), която се намира на височина 36 000 километра. В GEO се намират например жизненоважни комуникационни и метеорологични спътници, а космическите отпадъци не трябва да са в големи количества, за да представляват заплаха – само едно нещастно сблъскване може да изведе спътник от строя.

Това поставя „ловците на космически отпадъци“ пред дилема. Обикновено те проследяват космическия отпадък в ниска орбита с помощта на радар, но повечето наземни радарни системи не са достатъчно чувствителни, за да наблюдават обекти на височините на геостационарната орбита. Вместо това те разчитат на оптични телескопи, за да наблюдават обектите в GEO. Тези телескопи са подходящи за проследяване на по-големи обекти (с диаметър по-голям от около 10 сантиметра), но не могат да разграничават по-малките обекти толкова добре, колкото радарът. А тези по-малки обекти могат да бъдат също толкова опасни и разрушителни, колкото и по-големите им събратя. Ако искаме да ги видим с радар, ще ни трябват особено чувствителни приемници.

За щастие такова оборудване вече съществува – и тук на помощ могат да дойдат радиотелескопите.

Още през 90-те години инженерите са опитвали да наблюдават космически отпадъци с радиотелескопи, но LBMR, подкрепена от НАТО и Космическата агенция на Обединеното кралство, искаше да отиде по-далеч и да наблюдава отпадъците в реално време.

Инженерите на LBMR изготвиха план за реализиране на тази задача. Те щяха да излъчват радиовълни с помощта на радарна инсталация в лабораторията „Линкълн“ към Масачузетския технологичен институт в САЩ. Тези радиовълни щяха да се отразяват от космическите отпадъци и да се връщат към антените на британските радиотелескопи, като например телескопа „Ловел“ в „Джодрел Банк“. На земята сигналът от радиотелескопа щял да бъде обработван и анализиран в реално време.

Синхронизирането на радарния предавател с радиотелескоп, намиращ се от другата страна на океана, и последващата обработка на сигналите му е много по-лесно на думи, отколкото на практика.

„Тази идея се зароди преди около седем години. Тогава тя звучеше лудо, защото нямашме синхронизация. Имахме оборудване от едната страна на океана и друго оборудване от другата страна на океана“, обяснява Марко Марторела, електронен инженер в Университета в Бирмингам и друг член на екипа. „Но бяхме достатъчно луди, за да продължим.“

Това отне години работа, но изследователите вече успешно доказаха, че могат да приемат сигнал с помощта на една единствена антена. Това им позволи да проследяват в реално време разстоянието до даден отломък, както и колко бързо се променя това разстояние.

Следващата стъпка за изследователите е да докажат, че могат да приемат радарни отражения от един и същ обект с няколко радиотелескопа едновременно. Според тях това би позволило на „ловците на отломки“ да използват техниката с радиотелескопи, за да проследяват отломките в три измерения.

Източник: БТА

Заглавие: Рамкова директива за отпадъците – Обобщение

Новата директива на ЕС за хранителните отпадъци: какви са задълженията и къде е България

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/economy/bg/1090625?download=1>

Текст: С приемането на Директива (ЕС) 2025/1892, с която се изменя Рамковата директива за отпадъците, Европейският парламент и Съветът на ЕС направиха преход от препоръчителен към задължителен подход в политиката за намаляване на хранителните отпадъци. За първи път държавите членки са обвързани с конкретни количествени цели и срокове, които подлежат на мониторинг и контрол.

От насърчаване към задължение

До този момент европейската политика в областта на хранителните отпадъци се основаваше предимно на стратегии, насоки и доброволни мерки – включително задължението за измерване и докладване на разхищението на храни. Данните на Евростат обаче показват, че този модел не води до устойчив спад, а в някои държави се отчита дори увеличение на разхищението на глава от населението, каза за БТА изпълнителният директор на Българската хранителна банка (БХБ) Цанка Миланова.

Новата директива променя този подход, като въвежда обвързващи цели до 2030 г. – 10 процента намаление в производството и преработката и 30 процента намаление в търговията, общественото хранене и домакинствата. За разлика от предишните политики неизпълнението на тези цели може да доведе до санкции в рамките на процедурите за нарушение на правото на ЕС.

Според Жельо Желев – председател на Управителния съвет (УС) на Сдружение „Верният настойник“, директивата създава реална възможност повече годна за консумация храна да достига до уязвими групи, вместо да бъде унищожавана, но прилагането ѝ в България трябва да бъде практично и съобразено с условията на работа на терен.

Сроковете за страните членки

Директивата е публикувана в Официален вестник на ЕС на 26 септември 2025 г. и влезе в сила на 16 октомври 2025 г. От тази дата България разполага с 20 месеца, тоест до 16 юни 2027 г., за да актуализира националното си законодателство.

Това предполага изменения не само в Закона за управление на отпадъците, но и координация с действащите разпоредби в Закона за храните, подзаконовата нормативна уредба и националните стратегически документи. Директивата изисква ясно разграничение между излишък от храни (годни за консумация) и хранителни отпадъци, както и приоритетно прилагане на мерки за превенция.

Националният контекст

Общото количество хранителни отпадъци в България е намаляло от 747 941 тона през 2020 г. до 617 391 тона през 2023 г., показват данни на Националния статистически институт (НСИ), предоставени на БТА. За периода спадът е със 130 550 тона. Данните обхващат отпадъците от първично производство, преработка и производство, търговия и разпространение на храни, ресторанти и кетъринг услуги, както и домакинствата. Отпадъците от домакинствата са около 43 процента от всички хранителни отпадъци през 2023 година, а от ресторантите и кетъринг услугите около 16 процента.

По данни на Българската хранителна банка в България годишно се разхищават над 340 хил. тона годна храна само в рамките на хранителната индустрия. В същото време действащата до 2026 г. Национална програма за намаляване на разхищението и загубата на храни е изградена основно върху препоръчителни мерки, без осигурен дългосрочен финансов ресурс.

Според изпълнителния директор на Българската хранителна банка Цанка Миланова липсата на системно планиране и инвестиции в механизми като хранителното банкиране поставя под съмнение готовността на страната да отговори на новите изисквания. Към момента няма публична информация за създадена междуведомствена структура, която да подготвя транспонирането на директивата, въпреки че темата засяга както Министерството на земеделието и храните, така и Министерството на околната среда и водите.

В някои от българските общини вече работят по темата. Така например в Бургас през 2025-та заработи първата анаеробна инсталация в страната, която може да преработва над 30 000 тона хранителни отпадъци годишно. Общо 8 413 тона хранителни отпадъци са преработени през 2024-та година и в инсталацията на Столичното предприятие за третиране на отпадъци в Хан Богров. Увеличението е с близо 17% в сравнение с 2023г., когато са обработени 7198 тона.

Общинско предприятие, която приготвя над 500 000 порции храна годишно, изхвърля 720 килограма хранителни отпадъци във Враца. Отпадъците се предават

на специализирана фирма, а за услугата се заплащат около 720 лева, каза за БТА заместник-кметът с ресор здравеопазване и социални дейности на Община Враца Вероника Ценова. По думите ѝ се обсъждат различни възможности за по-ефективно управление на хранителните отпадъци, включително и оптимизиране на количествата съобразно действащия рецептурник и възрастовите групи на учениците.

Хранителното банкиране като правен и социален инструмент

Българското законодателство вече съдържа правна рамка за хранително банкиране, включително регламент за дейността и данъчен стимул под формата на нулева ставка на ДДС върху даренията на храни. Въпреки това моделът се прилага на практика от две организации и без целева държавна подкрепа. В националния регистър на издадените разрешения за оператори на хранителни банки са регистрирани две такива – Българска хранителна банка и Верният настойник. И двете организации работят с големи търговски компании като "Кауфланд", "Лидл", "Фантастико", за да се оползотворяват част от храните и с тях да се подкрепят уязвими групи.

Новата директива поставя въпроса дали България ще използва транспонирането ѝ единствено като формално задължение или като възможност за изграждане на работеща система, която едновременно да намалява отпадъците, да подкрепя социалната политика и да ограничава екологичните щети.

Предизвикателството пред институциите

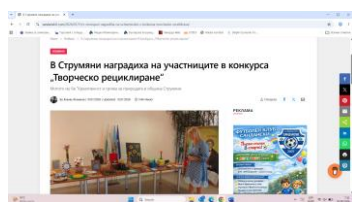
Предстоящите 20 месеца ще бъдат ключови за това дали България ще изпълни минималните изисквания на директивата, или ще заложи на по-широк подход с реален ефект. В противен случай рискът е новите европейски цели да останат на хартия, а страната да се изправи пред процедури за нарушение и пропуснати социални и икономически ползи.

Източник: Sandanski 1

Заглавие: В Струмияни наградиха на участниците в конкурса „Творческо рециклиране“

Мотото му бе "Креативност и грижа за природата в община Струмияни"

Линк: <https://sandanski1.com/2026/07/31/v-strumyani-nagradiha-na-uchastniczite-v-konkursa-tvorchesko-recziklirane/>

Текст: На 29 юли 2026 г. се проведе тържественото награждаване на участниците в конкурса „Творческо рециклиране“, организиран от МКБППМН към община Струмияни. Заместник-кметът по хуманитарните дейности и председател на комисията г-жа Фиданка Котева връчи грамотите и наградите на отличените

творци, като поздрави всички за тяхната креативност, въображение и отговорно отношение към опазването на околната среда.

Конкурсът доказва, че с талант и грижа за природата отпадъчните материали могат да се превърнат в истински произведения на изкуството. Поздравления за всички участници за вдъхновяващите им творби и за отличените — за заслуженото признание! Община Струмяни благодари на всички, които се включиха и показаха, че творчеството и екологичното мислене вървят ръка за ръка.

Източник: Конкурент

Заглавие: Кафявите контейнери в Берковица може да бъдат премахнати заради неправомерно изхвърляне на отпадъци

Линк: <https://www.konkurent.bg/news/17855784515171/kafyavite-konteyneri-v-berkovitsa-mozhe-da-badat-premahnati-zaradi-nepravomerno-izhvarlyane-na-otpadatsi>

Текст: Община Берковица отправя апел към жителите на града да спазват правилата за разделно събиране на отпадъците, след като са констатирани множество случаи на неправомерно изхвърляне на битови отпадъци в кафявите контейнери, предназначени единствено за биоразградими отпадъци.

От общинската администрация напомнят, че подобни действия нарушават установения ред за разделно събиране и възпрепятстват ефективното оползотворяване на биоразградимите отпадъци.

„Призоваваме всички граждани към отговорност, съзнание и грижа за общото благо. Използвайте кафявите контейнери само по предназначение“, апелират от Община Берковица.

От администрацията предупреждават, че ако нарушенията продължат, ще бъдат принудени да премахнат кафявите контейнери. Това ще лиши добросъвестните граждани от възможността да събират разделно биоразградимите отпадъци.

Община Берковица призовава всеки, който стане свидетел на подобно нарушение, да подаде сигнал на горещите телефони:

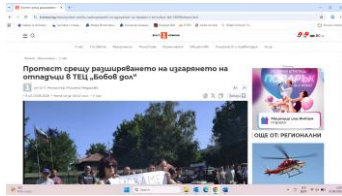
- 0953/89-156
- 0885 119 056

„Средата, в която живеем, зависи от всеки един от нас. Нека я пазим с уважение, отговорност и грижа“, призовават още от местната администрация.

Източник: БНТ

Заглавие: Протест срещу разширяването на изгарянето на отпадъци в ТЕЦ „Бобов дол“

Линк: <https://bntnews.bg/news/protest-sreshtu-razshiryavaneto-na-izgaryaneto-na-otpadaci-v-tec-bobov-dol-1405964news.html>

Текст: Жители на Големо село и региона протестираха срещу намерението на ТЕЦ „Бобов дол“ да увеличи изгарянето на отпадъци. Те настояха институциите да не допускат разширяване на дейността на централата.

Недоволството е провокирано от инвестиционно предложение, внесено в Министерството на околната среда и водите, според което количеството неопасни отпадъци, използвани като гориво, може да нарасне повече от пет пъти. От около 35 хиляди до близо 185 хиляди тона годишно. Предвижда се и използването на биомаса.

Протестиращите заявиха, че районът от години страда от проблеми с качеството на въздуха и се опасяват, че увеличаването на изгаряните отпадъци ще увеличи замърсяването.